

PROF.: ANTONI CASES

DEPARTAMENT DE COMUNICACIÓ
ÀUDIO-VISUAL, PUBLICITAT.

PROF.: MARIO SANTINOLI

DEPARTAMENT DE COMUNICACIÓ
ÀUDIO-VISUAL, PUBLICITAT.

OBJECTIU DE L'ASSIGNATURA:

L'objectiu de l'assignatura Tecnologia de la Informació II (Premsa Escrita), és introduir l'estudiant en totes aquelles tècniques que genèricament són conegudes com a nova tecnologia, amb una referència palesa a la seva utilització a la premsa de Barcelona.

TEMARI:

INTRODUCCIÓ:

1. *Evolució tecnològica de la premsa escrita.*
De Gutenberg a l'ordinador. Les fases del procés de producció de la premsa escrita. L'elaboració redaccional. La composició del text. La impressió.

PART I:

2. *La composició del text.*
La composició calenta i la composició freda. El procés de treball en la composició en plom. La linotípia. Els caixistes i la platina. L'estereotípia.
3. *La composició freda.*
El procés de treball en la fotocomposició. Les perforacions i les gravadores de cinta. La fotocompositora tradicional. La reveladora i el paper emulsionat. El muntatge. La proporció i tractament de les fotografies. El fotolit.
4. *L'entrada de l'ordinador en la composició.*
El canvi en el procés de treball. La fotocomposició *off-line*. La fotocomposició parcialment *off-line* i parcialment *on-line*. La fotocomposició *on-line*.
5. *El pas del plom a la fotocomposició en els diaris de Barcelona.*
"La Vanguardia". "El Correo Catalán". "El Diario de Barcelona". "El Noticiero Universal".
6. *La impressió.*
Evolució i estat actual dels sistemes d'impressió. El sistema tipogràfic. L'*offset*. El gravat al buit. Sistemes intermedis. Fotopolímero (Napp) i Dylitto. El futur i els sistemes electrostàtics.

7. *Les màquines d'imprimir.*
Màquina plana i rotativa. Relació entre màquina d'imprimir i sistema d'impressió.
8. *La rotativa.*
Els cossos d'impressió. La plegadora. El recorregut del paper.
9. *La impressió en els diaris barcelonins.*
"La Vanguardia": combinació tipogràfica i gravat al buit. "El Correo Catalán": tipografia. "El Periódico", "El Noticiero Universal", "El País" i el "Diario de Barcelona": *offset*.
10. *La impressió a color.*
Color "pla" i quadricromia. La selecció de colors. La impressió. Impressió en el planetari. Els forns d'assecar.

PART II:

11. *L'elaboració redaccional.*
Evolució fins a les redaccions electròniques. Els lectors òptics (OCDR). L'aplicació de la informàtica.
12. *La informàtica.*
Introducció. *Hardware* i *software*.
13. *Els hardware.*
La unitat central de procés. La unitat de memòria popular. Els perifèrics, vídeo-terminal i impressores.
14. *Els software.*
El sistema operatiu. Els llenguatges informàtics.
15. *Redaccions informatitzades.*
El procés de treball. La pre-maquetació i l'entrada de dades. La redacció. La revisió. El muntatge electrònic de la pàgina sencera.
16. *Les fotocomposicions de tercera generació.*
La filmació de la pàgina sencera. La filmació en negatiu dels recursos gràfics, "plomes" i fotografies. La filmació en negatiu i la gravació sobre planxa.
17. *Anàlisi i crítica de la informatització de les redaccions.*
El paper i les noves funcions del periodista. L'actitud del periodista davant el canvi tecnològic. El canvi en la premsa nord-americana. El canvi en la premsa europea.
18. *La informatització de les redaccions en els diaris barcelonins.*
"El País", "El Periódico" i l'"Avui". "La Vanguardia".
19. *Les transmissions.*
El teletip, el telèfon i el tèlex. La transmissió d'imatge. Transmissió de pàgines senceres: el cas d'"El País" i d'"USA Today".

PART III:

20. *La Revolució telemàtica.*
El canvi tècnic, cultural i social. El canvi en la informació, el treball del periodista i les formes de comunicació.
21. *Els sistemes d'informació electrònics.*
Redacció informatitzada i nous sistemes d'informació electrònics. El videotext. L'empresa periodística davant els nous mitjans. La competitivitat informativa. La competitivitat publicitària.

22. *El videotext interactiu.*
Experiències a Europa i als Estats Units. El cas espanyol.
23. *El teletext.*
Experiències a Europa i als Estats Units. El cas espanyol.
24. *Els bancs de dades informatives.*
Bancs referencials i bancs integrals. El "New York Times". El cas del Japó, d'Europa i dels Estats Units. Bancs de dades a Espanya. El cas d'"El País".

BIBLIOGRAFIA RECOMANADA:

- AA.DD.: *Nuevas tecnologías en la vida cultural española.* Madrid, Fundesco, 1985.
- AGNÈS, Yves i CROISSANDEAU, Jean-Michel: *Lire le journal.* Saint-Julien-du-Sault, Lobies, 1979.
- CARITÁ, Enrico: *Una sfida per la stampa. Come informatica e telecomunicazioni rivoluzionario i mass media.* Milano, Etas, 1981.
- CASASÚS, Josep Ma i ROIG, Xavier: *La premsa actual. Introducció als models de diari.* Barcelona, Edicions 62, 1981.
- EVANS, Harold: *Diseño y compaginación de la prensa diaria.* Barcelona, Gustavo Gili, 1984.
- GOTTARDELLO, Cipriano i Mario: *Impresión offset.* Barcelona, Don Bosco, 1973.
- GUÉRY, K.: *Pratique du secrétariat de rédaction.* París, Presse et Formation, 2a ed., 1977.
- HULBURT, Allen: *The Grid. A modular system for the design and production of newspapers, magazines and books.* Nova York, Van Nostrand Reinhold, 1978.
- JOSEPH I MAYOL, Miquel: *Com es fa un llibre. Diccionari de les arts gràfiques.* Barcelona, Pòrtic, 1979.
- LECHENE, Robert: *L'imprimerie, de Gutenberg à l'électron.* París, La Farandole, 1972.
- MARTÍN, Euniciano i TAPIZ, L.: *DEAIG: Diccionario enciclopédico de las artes e industrias gráficas.* Barcelona, Don Bosco, 1981.
- MARTÍN AGUADO, José Antonio: *Fundamentos de tecnología de la información.* Madrid, Pirámide, 1978.
- MARTIN, Gerard: *L'imprimerie.* París, Presses Universitaires de France, 4a ed., 1975.
- MOEN, Daryl R.: *Newspaper, layout and design.* Ames, Iowa State University Press, 1984.
- RICHAUDEAU, François i DREYFUS, John: *La chose imprimée.* París, Retz, 1985.
- RICHAUDEAU, François (ed.): *La legibilidad. Investigaciones actuales.* Madrid, Pirámide, 1987.
- RICHAUDEAU, François: *La lisibilité.* París, Retz, 1976.
- RUFFOLO, Sergio: *Vestire i giornali.* Torino, Gutenberg 2000, 1986.
- SMITH, Anthony: *Goodbye Gutenberg.* Barcelona, Gustavo Gili, 1983.
- TONELLO, Gianfranco: *Fotocomposición.* Barcelona, Don Bosco, 1974.
- WHITE, Jan V.: *Editing by design.* Nova York, Bowker, 1987.

AVALUACIÓ:

El primer trimestre l'ocuparà l'aprofundiment en la història i desenvolupament de les arts gràfiques.

El segon trimestre consistirà en l'estudi del canvi tecnològic a la premsa escrita, en general, i a la de Barcelona en particular, tot al llarg dels darrers anys. Hom abordarà de forma general l'evolució tecnològica des de la tipografia a la informatització de la premsa, tot analitzant la premsa de Barcelona, cas per cas. Així mateix, hom analitzarà les conseqüències socials del canvi.

Tal i com hom ha vingut fent els darrers anys, aquesta part de l'assignatura serà complementada amb visites a alguns diaris de Barcelona.

El tercer trimestre hom el dedicarà a l'estudi del darrer grau d'evolució de la premsa: els sistemes d'informació electrònics (la desaparició del paper com a suport d'impressió). A més dels sistemes electrònics, hom estudiarà les conseqüències que el desenvolupament de la telemàtica té per a la premsa escrita.

L'assignatura s'avaluarà mitjançant la realització d'exàmens trimestrals excloents. Aquells alumnes que no puguin superar aquestes proves, hauran d'acreditar els seus coneixements en un examen final, el qual serà convocat oficialment.

La qualificació dels alumnes que hagin superat totes les avaluacions trimestrals serà la mitjana de les notes obtingudes en cadascuna d'elles.